

Innspill til Oppstart Naturmangfoldstrategi

Oppsummering

En Kommunedelplan for naturmangfold er et bedre verktøy

Miljødirektoratet har oppfordret kommunene til å lage en KDP for naturmangfold. Bærum kommune har ikke ønsket det. Hvorfor?

Stans tap av naturmangfold

Bedre kartlegging slik at Bærums arealer forvaltes gjennom en kunnskapsbasert naturforvaltning.

Bedre forvaltning av vassdragene

Bekkeåpning, brede vegetasjonssoner, turstier (vassdragsleden), nulltoleranse for inngrep i byggeforbudssonen, langt strengere praksis for dispensasjoner nær vassdragene.

Langs vassdragsleden – stier og gang-sykkelveier langs vassdragene – finner man et rikt naturmangfold. Forvaltning av vassdragsleden er et viktig verktøy i naturmangfoldstrategien.

Strengere forvaltning av kystsonen

100-metersbeltet må forvaltes bedre. Dispensasjoner må ikke forekomme.

Dispensasjoner må ikke gis og stykkevis-og-delt nedbygging må umiddelbart stoppe opp

Det må legges kraftige føringer slik at kommuneplanene, kommunedelplanene og naturmangfoldstrategien følges opp.

Arealnøytralitet

Bærums naturmangfold er under sterkt press. Skal vi ha mål om å være en bærekraftig kommune er arealnøytralitet middelet for å opprettholde det rike naturmangfoldet som vi har igjen.

Innspill til konkrete områder

- Godthåb
- Øverland øst og Øverland syd
- Alle stille områder i Bærum kommune (ref. Kommuneplanens Arealdel)
- Vassdragsleden – alle turdrag langs vassdragene fra fjorden til Marka.

Kommunedelplan for naturmangfold versus naturmangfoldstrategi

Bærum Elveforum (BEF) er skuffet over at Bærum kommune ikke ville etterkomme Miljødirektoratets (Mdir's) oppfordring om å etablere en kommunedelplan (KDP) for naturmangfold da vi mener at en slik KDP vil sikre naturmangfoldet bedre i planarbeidet. Vi mener at Bærum kommune, med kanskje Norges største naturmangfold, nå vil gi naturen et svakere vern enn det Mdir oppfordrer til gjennom å etablere en mer forpliktende KDP.

I perioden 2016-2018 hadde 10 kommuner utarbeidet slike KDP'er og erfaringene er oppsummert i «[Kommunedelplan for naturmangfold, Evaluering av pilotprosjekt 2016-2018](#)» Her sies bl.a. «*Miljødirektoratet opplever at pilotprosjektet har blitt godt mottatt i pilotkommunene. Deltakelse i prosjektet har bidratt til å sette fokus på naturmangfold og skapt et betydelig lokalt engasjement omkring verdien av natur. Prosjektet har vært en inspirasjonskilde både for ansatte i kommuneadministrasjonene og blant politikere, og bidratt til en økt bevissthet omkring temaet naturmangfold... Miljødirektoratet ser at en vedtatt kommunedelplan, med klar handlingsdel, gir administrasjonen styringssignaler, arbeidsinstruksjoner og rammer for videre arbeid med naturmangfold i kommunen...*

På bakgrunn av tilbakemeldinger fra pilotkommunene, vurderer vi at dette er en type plan som alle kommuner vil ha nytte av å utarbeide, og det er viktig at det stimuleres til dette gjennom styringssignaler, veiledning og eventuelt fortsatt økonomisk tilskudd...

Oppsummert har pilotprosjektet gitt oss tilstrekkelig kunnskap til at vi foreslår en permanent satsing.»

Bærum Elveforum vil med dette sterkt oppfordre Bærum kommune til å etablere en kommunedelplan for naturmangfold slik Mdir anbefaler.

Innspill til naturmangfoldstrategi

En strategi er en plan eller angrepsmåte for å nå et mål. I saksdokumentet «Mandat - Utvikling av Strategi for naturmangfold» finner vi en konkretisering av hva som er målet som denne naturmangfoldstrategien skal oppfylle:

«Målet er å stanse tap av naturmangfold i kommunen, og restaurere og styrke ødelagte områder». Det er dette målet våre etterfølgende forslag sikter mot å oppnå.

Naturmangfoldstrategien

Naturmangfoldstrategien skal ligge til grunn for revidering av kommuneplanens arealdel. Det er derfor svært avgjørende å forvalte naturen og arealene på en skånsom måte.

Vi vil gjerne fremheve følgende:

- Mer kartlegging av natur (arter/naturtyper) nødvendig
- Elver og bekker må sikres bedre
- Kystsonen innenfor 100-metersbelte må forvaltes strengere
- Dispensasjoner og stykkevis nedbygging må unngås
- Arealbruk (arealnøytralitet)

Hver av punktene er nærmere beskrevet nedenfor.

Mer kartlegging av natur (arter/naturtyper) nødvendig

Bærum kommune har gjort en god jobb med å skaffe midler til kartlegging av Bærums natur. Men, det må bevilges mer midler til kartlegging for å sikre at Bærums arealer forvaltes gjennom en kunnskapsbasert naturforvaltning. Det er helt påkrevet at potensielt viktige arealer/arter ikke faller utenfor kartleggingen. Vi stiller oss tvilende til om kartleggingsarbeidet som utføres i dag vil være tilstrekkelig før naturmangfoldstrategien, som skal sikre måloppnåelse om *å stanse tap av naturmangfold i kommunen*, er ferdig.

Elver og bekker må sikres bedre

Langs elver og bekker har vi et særlig stort naturmangfold. De elvenære områdene må forvaltes strengere. I tillegg til å sikre/øke naturmangfoldet vil en god forvaltning av vassdragene også bedre flom-problematikk, redusere avrenning fra jordbruk (erosjon og transport av næringsstoffer) og avrenning fra vei (salt, tungmetaller og annen forurensning) til våre elver og videre ut i Oslofjorden. Man vil da samtidig også sikre nærturområder langs elvene i vår svært arealpressede kommune. Dette er svært viktig for innbyggernes rekreasjon, trivsel og folkehelse.

I stikkords form nevnes:

- Bekkeåpning
- Sikring og (re-)etablering av tilstrekkelig brede vegetasjonssoner med naturlig vegetasjon langs elver og tilførselsbekker i urbane og semiurbane områder.
- Etablere tilstrekkelig brede vegetasjonssoner langs jordbruksarealer for å hindre erosjon og avrenning av næringsstoffer til vassdragene. Alle elver og bekker i Bærum renner ut i Oslofjorden og bidrar til forurensning av denne.
- Etablere smale, naturlige turstier langs elver der slike ikke finnes (nye/flere Vassdragsleder)
- Nulltoleranse for inngrep i byggeforbudssonen.
- Mye strengere praksis for dispensasjoner for tiltak langs elv/bekk

Kystsonen innenfor 100-meters beltet må forvaltes strengere

Bærums sårbare kyststripe huser svært mange rødlistede arter. Kystområdenes geologi (mange områder med kalkholdig grunn) og geografiske beliggenhet med varmt «innlandsklima» bidrar bl.a. til et rikt og egenartet/sjeldent plante- og insektliv.

Naturmangfoldstrategien må legge tydelige føringer slik at kystsonen forvaltes tøffere så de resterende naturområdene skal forbli intakte og til glede for hele Bærums befolkning og til nytte for naturen selv. Mye er allerede bygget ned, så de resterende arealene må beskyttes.

Dispensasjoner både må og skal unngås.

Dispensasjoner og stykkevis nedbygging må unngås

Naturmangfoldstrategien må legge føringer slik at den sterkt begrenser kommunenes adgang til å gi dispensasjoner fra byggeforbudet i strandsonen og langs elver og bekker.

«Stykkevis-og-delt-nedbygging» av naturen er en av de største truslene mot naturmangfoldet og setter leveområder for dyr og fugl under press.

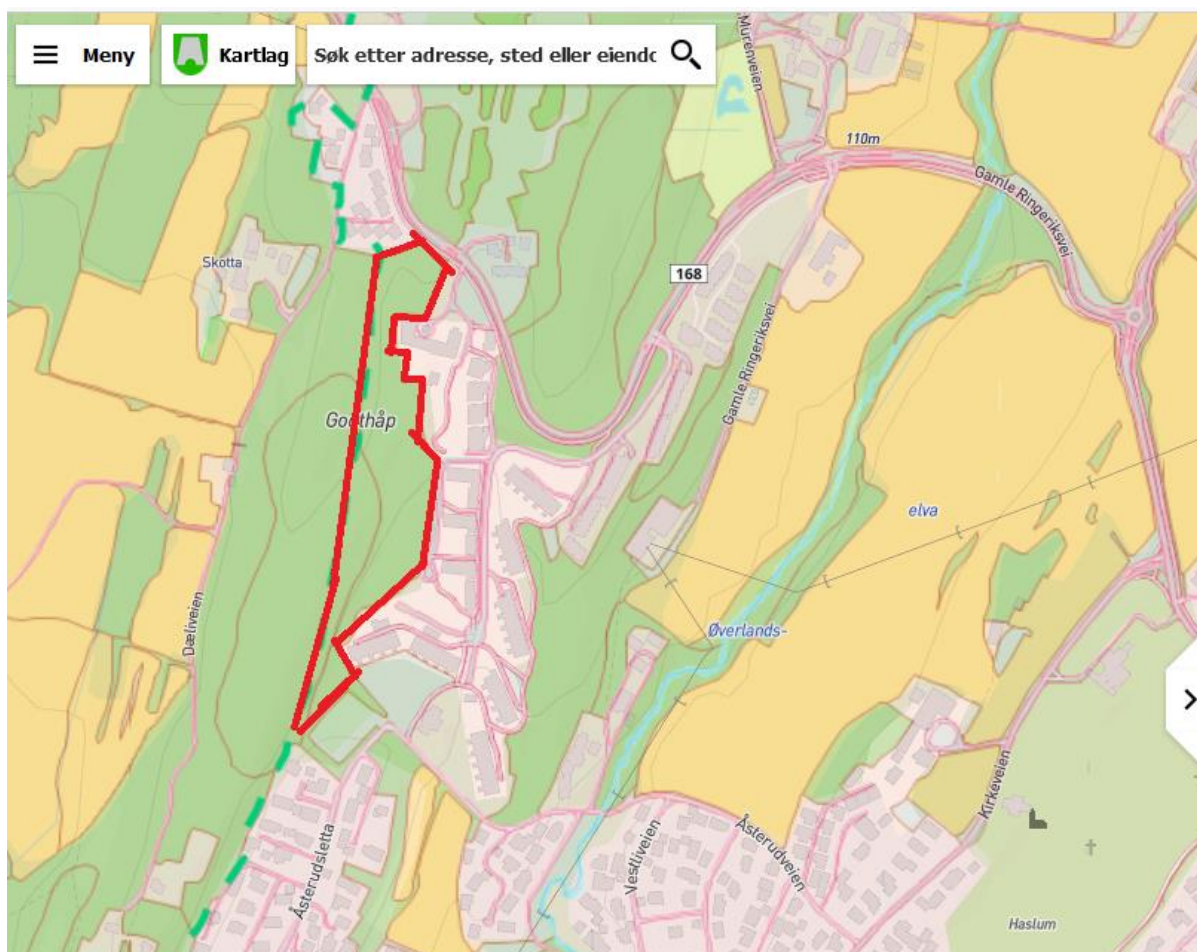
Arealbruk (arealnøytralitet)

Arealendringer er nå den største trusselen mot biologisk mangfold. Dette viser både den norske [rødlista \(SABIMA info\)](#) og Det internasjonale Naturpanelet IPBES ([Mdir, NINA FAKTAARK M-1554, 2019](#)). Dette må legge sterke føringer på kommunens arealpolitikk. Områder med naturtyper som er lokalt, regionalt eller nasjonalt viktig (se [naturbase.no](#)), eller på andre måter er truet (se [Norsk rødliste for naturtyper 2018](#)), må sikres.

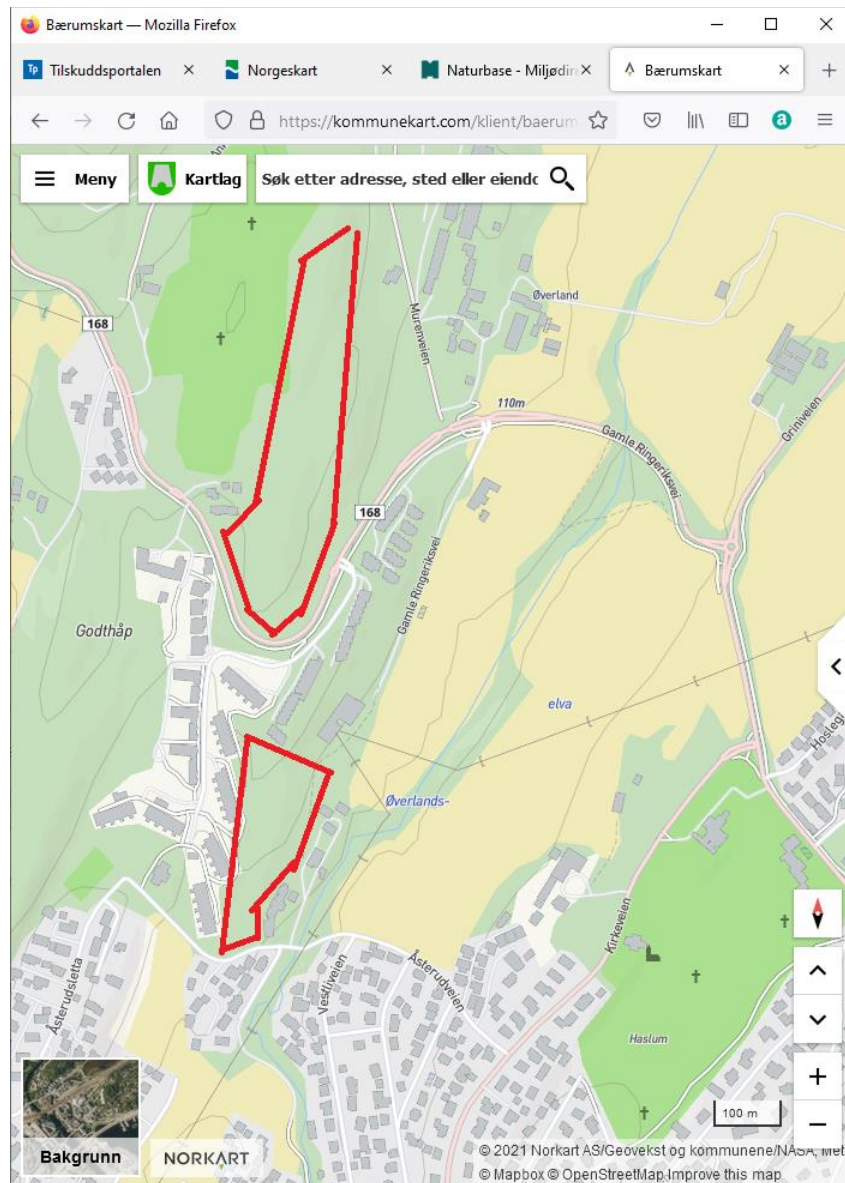
Bærum kommune bør ha arealnøytralitet som et middel for å opprettholde det rike naturmangfoldet.

Ved alle planer og tiltak som berører arealer med formål utbygging skal tilbakeføring til grønt/natur vurderes. Sabimas forklaring på begrepet arealnøytralitet er: *Vi må gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer fremfor å bygge ut mer natur, og stanse arealforbruket. Arealendringer er den største trusselen mot biologisk mangfold.*

Forslag til konkrete områder

Storvokst løvskog helt i sør. Flott blandingskogs med godt innslag av hassel ellers. Haslum kommer av «Hassel-heim». Her er innslag fra den tidligere hasselskogen

Haslum kommer av «Hassel-heim». Her er gode bestander fra den tidlige hasselskogen både på sør- og nordsiden av Gamle Ringeriksveg.

Stille områder

De fleste stille-områdene i Bærum ligger langs vassdragene. Langs vassdragene ligger det største naturmangfoldet. Vi har spilt disse områdene inn til KPAén, og legger disse dokumenter ved til Naturmangfoldstrategien (se nedenfor).

Vassdragsleden/Turdrag

Turdrag er et av fire underformål av arealformålet grønnstruktur i reguleringsplaner (§ 12-5). Underformålet benyttes i grønnstrukturen hvor det går/skal gå en turvei/tursti.

Grønnstruktur defineres som «sammenhengende, eller tilnærmet sammenhengende vegetasjonspreget område som ligger innenfor eller i tilknytning til byer eller tettsted».

Innenfor underformålet turdrag er det tillatt med tiltak som er i samsvar med intensjonen bak reguleringsformålet, dvs. opparbeidelse av turvei/tursti, samt enkel tilrettelegging for opphold.

Ytterligere presisering av innhold og krav til arealbruken kan gis som generelle bestemmelser.

I kommuneplanen er det gitt en retningslinje om at minimumsbredde på turdrag er 30 meter. Bakgrunnen for denne retningslinjen er at dette er en bredde som antas minimum må være til stede for å oppnå målet om å ivareta både de biologiske verdiene og allmennhetens ferdsel i turdraget.

Vår oppfatning er at Bærum kommune ikke tar retningslinjen med 30 meters bredde på alvor. Hadde man gjort det, ville man ikke gitt dispensasjoner fra bygging i byggeforbudsonen. I naturmangfoldstrategien må alle turdragene langs vassdragene vises. Det må redegjøres for hvorfor bredden – der dette er tilfelle – må være mindre enn 30 m.

Vedlegg

- *Stille områder i Bærum – innspill til revisjon av kommuneplanens arealdel*
- *Soner langs vassdrag*

Mvh
Terje Bøhler (sekretariatsleder)
Bærum Elveforum
www.baerumelv.no